

(1758.) sve prirodne pojave objasnio na mehanički način. Tvrdio je: "sve su promjene u svijetu određene rasporedom i odnosima čestica i njihovim brzinama, pa je tako u svakom budućem trenutku determinirano što će se dogoditi. Kada bi postojao hipotetički um koji bi znao sve položaje i međusobne odnose čestica i njihove brzine, on bi mogao odrediti mjesto i brzine svih čestica i sile među njima, pa bi mu tako bila poznata i cijela budućnost." Uvjerenje da se sve prirodne pojave mogu tumačiti mehanički potaknulo je novu koncepciju tzv. determinizam, koji je imao veliku ulogu u fizici 19. stoljeća, te se mehanika smatrala gotovo matematičkom disciplinom, s važnom ulogom u procesu spoznaje. Autor nas upućuje na to da je sličnu misao kao Bošković 50 godina kasnije izrekao glasoviti Pierre Simon Laplace 1814., izrazivši uvjerenje u potpuni determinizam u prirodi. Smatrao je da se otkrićima u mehanici, geometriji i općoj gravitaciji omogućuje ljuskomu duhu obuhvatiti istim analitičkim izrazima prošla i buduća stanja sustava svijeta, jer je cijeli svemir podložan istim zakonima i procesima. Hipoteza se nazivala Laplaceovim duhom, premda je tu misao već ranije formulirao Bošković. U četvrtoj knjizi također se tumači Boškovićev glasoviti "model atoma" kao središta sila, a ne čestica tvari u kojima se nalaze moći. Imao je važnu ulogu u povijesti atomske teorije, što su mu priznavali velikani znanosti 20. stoljeća kao Niels Bohr i Henry V. Gill, koji je zapisao: "Bohrov model atoma izravni je nasljednik Boškovićeva zakona sila između čestica razmaknutih mikroskopskim udaljenostima [...]. Gdje je Bošković posadio [...] drugi su požnjeli."

Promatrajući razvoj filozofskih koncepcija, gradnju spoznaja, radanje znanstvenih ideja te njihovu primjenu, akademik Dadić razlaže osnovne spoznaje iz kojih se gradila europska znan-

stvena misao. Uz to, ovo kapitalno djelo dokazuje kako je hrvatsko područje bilo dionikom onodobnih filozofskih i znanstvenih promišljanja i trendova te nedjeljivo od općega korpusa europske znanstvene i filozofske misli, stoga nije važno samo za povijest znanosti, nego ima temeljno značenje za opću historiografiju i hrvatsku nacionalnu povijest.

Marijana Borić

Marko Matić, "Očenaš" u sklopu *biblijsko-teoloških ogleda*. Zagreb: Filozofsko-teološki institut Družbe Isusove, 2018, 416 str.

Plan. Uklesao si, Abba, Oče, u Nebesa nad Nebesima svoje strašno i triput sveto trojstveno i tajanstveno ime, ugravirao ga iznad Svetišta nad Svetištem, odakle izvire sva mudrost i snaga i blagoslov, upisao i na slavoluk svojega kraljevstva, neizmijerna i sveobuhvatna, kraljevstva sa sedmerostrukim vječnim vrijednostima: istine i života, svetosti i milosti, pravde, ljubavi i mira, kraljevstva kojemu nema ni početka ni svršetka. U tom kraljevstvu svoje savršene božanske slave stvaraš plan, mudro i s ljubavlju, i za vanjski svijet da i u nove stvore, razumne i slobodne, pretočiš radost svojega blaženstva, svoju svetu volju = ljubav (voljeti = ljubiti). Ljubav nesebično očinsku, razumno stvarateljsku i besplatno spasotvornu, da se na taj način manifestira Tvoja vanjska slava i da razumni stvorovi ispune Tvoj božanski naert te tako se napune svakim nebeskim blagoslovom i milošću.

Projekt u djelo! Ti, Abba, Oče Sveti, kralju vječne ljubavi, u novostvoreni svijet šalješ Sina svojega, u Tebi jedinorođenoga i među nama po Duhu utjelovljena i od Djevice rodena, koji je kruh života i istine, kruh milosti i svetosti, koji čovječanstvu postaje nužno svagdanji, supstancijalni, *epiousios*, uz ovaj naš

nasušni pšenični i radom ruku čovječjih stjecani. Novi stvor, modeliran na sliku Tvojega Sina po razumu i slobodnoj volji, podložan razvoju od zemaljskoga zrna do nebeske punine, u ostvarenju Tvojega plana svaki dan po tri puta, a neki i po sedam puta, promaši smisao i cilj i u odnosu na Tebe i na svoje bližnje. Stoga svakodnevno sređujemo duge svoje s bližnjima svojim, tako da i Ti, istodobno, otpustiš zadužnicu dugova naših koju je Sin Tvoj pribio na svoj križ opće amnestije u Tvoje Ime.

U ovaj svijet kušnje i napasti poslao si, skupa sa Sinom svojim uskrsnulim, Duha Svetoga, Životvorca i Branitelja, da od napasti ljude brani i oslobađa, a oni u kušnji izvoјšte pobjede. Tim istim Duhom izbavljaš čovjeka i od zla i od zloga, da sve bude ljudima na vlastiti spas, a Tebi na trajnu slavu.

Ovako se, kroz Gospodnju molitvu našega Očenaša može čitati veleban Božji plan, i prisjećati se iz manualne teologije onoga nacrt, idejnoga: *ordo intentionis*, i provedbenoga: *ordo executionis*, plana *exitus*, tj. izlaska stvaranja od Boga, i *reditus*, tj. povratka spašenika k Bogu.

U *Dekalogu* prve se tri riječi odnose na Boga, tj. na njegovu neumanjivu opstojnost, na njegovu neoskvrnjivu svetost imena, na njegov posvećeni dan slave, a drugih se sedam riječi tiču naših uzajamnih odnosa i istodobno tih odnosa s Bogom. Tako i u *Patnosteru* prve tri riječi zazivaju Božje ime, kraljevstvo i volju, a druge četiri obuhvaćaju naše međusobne odnose i zazivaju neophodnu pomoć Božju.

Nasuprot onomu punomu božanskomu “Ti” ili “Tvoj” — ime Tvoje, kraljevstvo Tvoje, volja Tvoja — stoje “naše” ljudske potrebe i nevolje: “kruh naš”, “duge naše”, “napast naša”, koje nas ne smiju odvratiti od misli na Boga, nego nas upravo potiču da molimo Boga od kojega dolazi svaki dobar dar.

O. Marko Matić SJ složio je knjigu od 400 stranica pod naslovom “*Očenaš u sklopu biblijsko–teoloških ogleđa*”. Filozofsko–teološki institut Družbe Isusove osjećao se radosnim i prije deset godina i prije pet godina, a sada pogotovo, počastiti svojega člana, dugogodišnjega profesora, da mu uz 80. obljetnicu života (rođen 1938.) i uz 50. obljetnicu misništva (reden 1968.) priredi svečano izdanje samo dijela njegovih teoloških djela.

U uvodniku Matićev vršnjak p. Franjo Pšeničnjak (1938.–2018.) sažima što znači *Biti teolog* (str. 11–17) tumačeći pojam, značenje u povijesti, svrhu i zadaću teologije, napose ove kršćanske. Ako se teologija na izvorima Biblije i predaje ne pomlađuje, ona se izjalovljuje — *sterilis evadit* (DS 3886). Od kršćanskoga se teologa očekuje da bude: *fidelis, eruditus, doctus, sapiens, publicus i ecclesiasticus* (str. 13–14). Uvodničar o tome govori da bi kontekstualizirao i u bitnom prezentirao p. Matića, svećenika, redovnika isusovca i teologa.

U sadržaju i Steinerovu predgovoru čitatelju je razvidniji i naslov knjige. Dvije su glavne teme: I. *Sveto pismo*, gdje je iznesena teologija *Očenaša* po Mateju (str. 25–106), i to je najopsežnija teološka studija u knjizi, te šest drugih teoloških ogleđa u zrcalu Biblije: *Historijski Isus*, *Poruka Božića*, *Isusovo djetinjstvo*, *Svadba u Kani*, *Godina milosrđa* i *Pavao — otac kršćanske Europe* (str. 107–289). II. *Teologija o Bezgrješnom začecu*, o dijalogu katolika i marksista, o Chardinovu kozmičkom Kristu, o Rahneru i Moltmannu (str. 291–412). O tom posljednjem pater je Matić u Innsbrucku 1979. obranio doktorsku disertaciju o razračunavanju između filozofa Blocha (*Princip Nada*, 1953.–1959.) i teologa Moltmanna (*Teologija nade*, 1964.). Radnja mu je objavljena na njemačkom u Frankfurtu 1983. godine.

Ovdje je osvrt samo na Matićev *Očenaš*, a prepuštamo za drugu zgodu *Deo*

opitulante, druge biblijsko–teološke eseje. Pogotovo što je p. Marko bio gimnazijalac i sjemeništarač Mostarsko–duvanjske biskupije pa ga je biskup Petar Čule prepustio isusovcima s porukom: “ako je dobar, eto vam ga, ako nije, ne dam” (str. 20). Kandidat je pokazao da nije samo dobar, nego i još više i još bolje.

Tako je p. Matić pročitao, razumio i priopćio tumače te naše svakodnevne molitve, božanskim naukom ispunjene, da nijedan čitatelj ne bi mogao reći da je sve čuo i znao o *Očenašu*, neovisno o ovoj knjizi. Ja nisam znao. Pa ako sam nekada čuo i doznao, zaboravio sam. Ovo je kompetentno tumačenje, povijesno kontekstualno, ambijentalno i vremensko, a iznad svega svetopisamski vjerno i teološki studiozno. Kao što pravi otac koji svojoj djeci probire zdravu hranu i zrelo voće, puno vitamina i proteina, tako i o. Marko svojim čitateljima sažima pravu teološku sintezu pojedinih zaziva *Očenaša*, ponajbolje komentare s potrebnim naznakama izvora — ima 191 bilješku, a gotovo u svakoj fusnoti po više autora.

Pisac obrađuje pojedine zazive. Svaka je riječ, sintagma i rečenica protumačena, i to starozavjetnom pripremom, novozavjetnim bogatstvom, samim Isusovim obrazloženjem osobito prisposodobama, koje zauzimaju više od trećine zapisanih Isusovih riječi u evanđeljima (str. 51).

Sažeto Evanđelje. Više se puta čulo da je govor na Gori sažetak Evanđelja. Netko reče malo drukčije: da se sve Evanđelje izgubi, a da se samo prisposdoba o ocu i izgubljenim sinovima spasi, sva bi se srž očuvala. Ako ćemo po duši, svaka je Isusova prisposdoba — Evanđelje, jezgra Evanđelja! A pater se Matić priklanja Tertulijanu, koji reče da je *Očenaš breviarium totius Evangelii* (str. 26 i 31). Sva tri su mišljenja prihvatljiva: Evanđelje je sadržano i u govoru na gori, i u najglasovitijoj prisposdobi o mi-

losrdnom ocu, i u molitvi *Očenaša*. Ali sažetak traži razradu.

Otac na nebesima. Isus rabi više od 170 puta riječ *otac*, eto tako da mu je to i prva i posljednja riječ koja je zapisana u evanđeljima, a koju je izrekao kao 12–godišnjak u Hramu i kao raspeti Otkupitelj na Golgoti (str. 33).

Iz obiteljske atmosfere, gdje djeca mole oca ili majku, iz ozračja u kojem cijela obitelj moli Boga kao svojega Oca, Stvoritelja, ničē i Isusova molitva Ocu nebeskomu, kako nam je, na molbu apostola, preporučio ili “zapovjedio”: “Vi, dakle, molite ovako” (Mt 6,9). On se drukčije obraća Ocu svojemu, jer je njegovo Sinovstvo bitno drukčije od našega posinovljenja u Sinu. Autor donosi više mjesta gdje Isus sam moli (str. 38).

1. *Sveti se Ime tvoje* (str. 40–46). Kako ćemo mi svetiti Ime Božje? Zar ono nije presveto u sebi? P. Matić odgovara: u Starom zavjetu *credo* počinje vjerom u Spasitelja, Boga koji je tu, pomaže, izbavlja, koji je “proegsisistentan” za Izrael. On je u sebi sama svetost — ime mu je Kadoš, a u odnosu na svijet on je Slava — ime mu je Kabod. Te su dvije bitne značajke nerazdvojive. Istodobno Bog skriveni i Bog objavljeni. Isus u svojoj velikosvećeničkoj molitvi kaže Ocu: “Objavio sam ime tvoje ljudima koje si mi dao od svijeta” (Iv 17,6). A imajući u vidu da su Božje ime oskrvnuli oni koji su ga trebali proslaviti, Isus traži od svojih učenika da mole da Očevo sveto ime bude proslavljeno: Sveti se ime tvoje! (str. 43–44). Tri su vida te prve molbenice. Prvi, teološki, jest psalmistov vapaj: “Proslavi na meni dobrotu svoju!” (17,7) ili “Pokaži nam, Gospodine, milosrde svoje i daj nam svoje spasenje” (85,8). Drugi je vid moralni: da čovjek savjesno odgovori na Božje djelovanje čineći pravdu i ljubeći milosrde (Mih 6,8), i treći je onaj slavljenički pred svijetom: da to vide i drugi i da slave Oca nebeskoga (Mt 5,16). Pi-

sac uvijek suvislo i povezano prelazi iz zaziva u zaziv.

2. *Dodi kraljevstvo Tvoje* (str. 46–56) protumačeno je u starozavjetnom ključu, liturgijskom i proročkom, i potom sažetak Isusova govora, koji pretpostavlja svu povijest židovskoga naroda i dovršava povjereno mu djelo proširujući ga na sve čovječanstvo. Prava novost dotad nečuvana. “Za razliku od svih izviđača budućnosti u izraelskoj povijesti Isus je jedini koji je propovijedao i djelima potvrđivao da je ona njegovim dolaskom već započela. Što su stoljeća očekivala i proroci najavljivali u Isusu je stvarnost” (str. 51). Pisac prikazuje Isusa čovjeka, majstora riječi, izvrsna pripovjedača prisposodobâ o Kraljevstvu Božjem, kojima osvaja uši i duše svojih slušatelja. On se uživljava u njihove muke, a oni isto tako u njegov prikaz, prate ga s radoznalošću i u određenom trenutku, na vrhuncu, zaokret, “hladan tuš”, “šok terapija” koju on nudi, koja je posve drukčija od svih drugih učitelja: nudi kraljevstvo milosrđa i ljubavi, kraljevstvo Očeva. Taj se *Očenaš* treba moliti dok se svaka suza ne osuši, i tuga nestane i jauk umukne (str. 52–53).

3. *Budi volja tvoja* (str. 56–62). Drugi novozavjetni pisci govore o Božjoj volji, a sv. Matej govori isključivo o Očevoj volji. Pa čak, kada preuzima od evangelista Marka, njegov izraz “Božja volja” (Mk 3,35) pretvara u Očevu volju (Mt 12,50). Molbenica obuhvaća, prvo, stvaralačku i spasenjsku volja Božju, drugo, volju koja se uobličila u zapovijedima za život ljudi, kako se manifestirala i tumačila u povijesti, osobito u Mojsijevu zakonu, kojemu su tijekom vremena svećenički krugovi dodavali svoje “predaje” i deformacije, i treće, Isus je savršen objavitelj volje Očeve. On je doveo pojmove do savršenstva, pročistio ih i bogoštovno i bogoslovno. I zato samo on mjerodavno ispravlja, provodi i od drugih zahtijeva da se ona poštuje i čini.

Isus je iznad Mojsijeva zakona. On ga može kritizirati u onom etičkom dijelu gdje su ga ljudi na svoju ruku osakatili.

4. *Kruh naš svagdanji daj nam danas* (str. 62–84). To je najopširnija molbenica obrađena biblijski, pa teološki s pomoću istočnih svetih otaca i “latinskih crkvenih otaca na čelu s Tertulijanom” (str. 71), srednjovjekovnih i modernih teologa, protestantskih i katoličkih, i od svakoga poneki vid preuzet. Nema ga koji se nije okušao tumačeći kruh ili u duhovnom, ili u materijalnom ili i u duhovnom i u materijalnom smislu. Grčki *epiousios*, riječ jedinstvena u Bibliji, prema Origenu u značenju “duhovno nadnaravni i tjelesno nužni”, različito se prevodi: *supersubstantialis* (sv. Jeronim), kruh obilja (sirijska verzija), svagdanji (Itala), možda će ostati trajna kovanica–nepoznanica (str. 63–64). U svakom slučaju, ni svagdanju koru kruha nismo kadri svojom moći, bez Božje pomoći, ni zaraditi ni sažvakati!

5. *Otpusti nam duge naše kako i mi otpustismo dužnicima svojim*. Dugovi su pojam iz novčarskoga svijeta. Isus je taj zaziv osvjetlio prisposodobom o dužniku koji svojem vjerovniku dugovaše toliko talenata, a svojem nižemu dužniku toliko dinara. A ti su dugovi naši grijesi. To izričito kaže sv. Luka: I otpusti nam grijeh naše! (11,4), jer i mi “otпустimo” dužnicima svojim! Nema ga tko nema duga, grijeha (1 Kr 8,46), barem onih lakih (sv. Augustin). Svatko ima zadužnicu svojih grijeha! I potreban je slave Božje. I sada Isusova novost: Ako prinosiš dar na žrtvenik, pa se ondje sjetiš da “tvoj brat ima nešto protiv tebe”, ne da ti imaš nešto protiv brata svoga! nego obrnuto — ostavi dar, izmiri se s bratom i onda prinesi dar! (Mt 5,23–24). Logično je da uvrjeditelj traži oprostjenje od uvrijedenoga. Tu je obrnuto. Uvrijedeni traži onoga koji ga je uvrijedio, jer bez izmirenja s njime nema pomirenja s Bogom. “Proizlazi, dakle, da je uvri-

jedeni prema uvrjeditelju u dužničkom odnosu.” Kako to, ako je sve Božja inicijativa, pa i oprostjenje naših grijeha? To se tumači “dvjema tradicijama” u sv. Mateja. I o. Matić navodi više autora — tumača, a većina ih smatra “da se Božje i međuljudsko oprostjenje događaju paralelno” (str. 92–93). U svakom slučaju, ako čovjek nije spreman prethodno oprostiti, a moli *Očenaš*, on laže! Bolje bi mu bilo da ga ne moli, Marko ponavlja za sv. Tomom (str. 91). Oprostiti znači ujedno i zaboraviti (str. 98). Ako nismo zakopali sjekire u zaborav, one će opet sijevnuti! Nakon što obrazloži i zaziv, molbenicu, i prisposobu koja to osvjetljava, nakon što navede brojne teologe, od kojih uvijek uzme ono što je njegov prinos, novost, prilog raspravi i rješavanju, potom zaključuje Katekizmom Katoličke Crkve, kao ovdje: “Opraštanje je vrhunac kršćanske molitve!” Jer nije u našoj moći “ne osjetiti i zaboraviti uvredu, ali srce koje se predaje Duhu Svetomu pretvara ranu u samilost i pročišćava sjećanje okrećući uvredu u zagovor“ (br. 2843–2844). Kako je svijet udaljen od smisla te molbenice o oprostjenju kada se nerijetko može čuti uzrečica: “Ja njega ne mrzim, samo neka mu je kuća što dalje od moje!”

6. *Ne uvedi nas u napast.* P. Matić kao pravi profesor najprije u hrvatskom ističe bitnu razliku između kušnje i napasti. Kušnja je provjera, test, kontrolni, vozački, školski, državni ispit da se provjeri nečija prikladnost za nešto i bez kojega nema odgovarajućega zaposlenja. Tako Bog kuša Abrahama, Joba, Tobiju, da bi im nakon svladane kušnje dao kudikamo više. A napast — budi Bog s nama! — jest napad, udar napasnika, zavodeenje na stranputicu, na grijeh. Hrvatske riječi kušnja i napast u grčkom su, kaže on, jedan pojam: *peirasmos*. U smislu napasti dolazi u Novom zavjetu samo jednom: 1 Tim 6,9: “Jer oni koji se hoće bogatiti, upadaju u napast (*peirasmon*),

zamku i mnoge nerazumne i štetne požude što ljude strovaljuju u zator i propast.” Autor citira teologe Jeremiasa, Lambrechta, Schedla (str. 101). Ako je samo jedno mjesto, znači ni u Mt 4,1 riječ *peirasthenai hypo tou diabolou* nije u značenju napastovanja, nego kušanja? Zloduh Isusa čovjeka, Bogočovjeka, želi navući da posumnja u svoje bogosinstvo, da učini čudo na prijedlog napasnika, da se pokaže pred drugima u skoku s vrha Hrama, da mu se pokloni kao “gospodaru” svijeta — njemu Ocu laži i Čovjekoubojici od početka. Sve belaj do belaja pa da nije napast? Napasnik, kao što mu i ime kaže, iz kušnje se odmah prebacuje u napast. I teolog Matić kaže da je Bog Sotoni “uz ograničenje dopustio da Joba (Job 1–2), pa i samog Isusa kuša, odnosno napastuje (Mt 4,1–11)”. Pavao razlikuje — veli p. Matić — između kušnje primjerene našim ljudskim silama i kušnje koja ih nadilazi i koju bez Božje pomoći ne možemo izdržati (1 Kor 10,13). U prošnji “ne uvedi nas u napast” radi se, dakle, “o kušnjama, odnosno o napastima koje nadilaze naše ljudske sile i Oca nebeskoga molimo da u njih ne upadnemo, ako već, da nas ne ostavi same, da ne podlegnemo, da nas iz njih izbavi” (str. 102). Očito je da je napasnik napastovao i Isusa. Drugo je to što je Isus sve to božanski odbio i pobijedio. A mnogi od ljudi popuste i prije nego davao počne napastovati! Pa mu više nisu ni interesantni.

7. *Nego izbavi nas od zla* (str. 101–106). Pater Matić tu se pita je li u grčkom izvornom tekstu *poneron* — zlo, srednji rod, ili je *poneros* — Zli, muški rod. Štogaod naučavao Stari zavjet ili Novi, ili istočni sveti oci ili zapadni sveti oci, a ima različitih mišljenja, nema velike razlike je li riječ u srednjem ili u muškom rodu, jer zlo dolazi od Zloga. Latinski *malum* i *Malignus*. Činjenica je da nam je naloženo da se molimo Ocu da nas izbavi od svakoga zla.

Isus nas poučava da izgovaramo molitvu u kojoj se usudujemo početi zavivom Oca, a završavamo da nas taj isti Otac izbavi od Zloga. Kao da se naš život odvija između Boga i Zloga, naše srce odlučuje kojemu ćemo se carstvu privoljeti: životu vječnomu ili osudi vječnoj.

Zaključak. *Očenaš* nam kazuje da ima nešto silno što je na nebu, pa tako mora biti i na zemlji, a to je Volja Božja. Ako se ta božanska Volja, Ljubav, Plan na nama ispuni, sve je spašeno! A ima nešto što treba biti na zemlji pa će tek onda tako biti i na nebu, a to je oprostjenje zadužnice naše. Ako smo se kao uvrijeđeni izmirili sa svojim uvrijediteljima, onda nam je zajamčeno oprostjenje na nebesima. Pater Matić neusiljeno uvjerava čitatelja na istinitost Isusovih zaziva, molbi, tumačeći prisposdobe detaljno, ističući važnost i novost, koja nam toliko puta izmakne ispred očiju. On o molbenicama *Očenaša* piše temeljito i cjelovito, stilom jednostavnim i razumljivim, potkrjepljujući navodima iz Biblije i patristike i medievalistike i moderne do *Očenaša* J. Ratzingera — Benedikta XVI. Ne donosi svoje novosti, nego je, u vezi s *Očenašom*, tako proučio Stari i Novi zavjet, i brojne tumače *Očenaša*, da po redu izlaže i obrazlaže, ne bježi od poteškoća, dočekuje ih smireno, stavljajući pred naše savjesti božansku riječ, bogatu kao ono pronađeno blago u zemlji, a oštru kao mač dvosječac. Koliko strpljivosti, akribije i poštenja u kontroliranju svakoga autora, djela, stranice, pojma. Svaka čast! Drago bi mi bilo da ovako vrijedna knjiga ima i kazalo imena.

Ako je svatko Božji original, a jest, onda svatko ima i svoj *Očenaš*, onaj životni, doživljajni, spasonosni, zapravo zajednički! Ovo je Matićev *Očenaš* od 80 stranica. Nije ga autor sastavio da mu se divimo pameti i peru, nego da se pobožnije Bogu molimo! Hvala mu.

Ratko Perić

Stjepan Maroslavac, *Kraljica svih glazbala*. Đakovo: Đakovačko-osječka nadbiskupija, 2016, 519 str.

Autor je ove velebne knjige (format 303 x 210 mm, tvrde korice u boji) vlč. Stjepan Maroslavac, svećenik Đakovačko-osječke nadbiskupije, višegodišnji kapelan i župnik u raznim mjestima, a od 1999. djelatnik u nadbiskupijskim ustanovama u Đakovu. S izuzetnom marljivošću i ljubavlju priređuje ne samo molitvenike i zbirke litanija za osobne i pučke pobožnosti (*Zazivajmo Gospodina i svete njegove* i *Litanijar*), nego piše i velike monografije: *Donji Miholjac kroz stoljeća* (2007.), *Slava glasu nebeskom* (2011.) (o crkvenim zvonima) i ovu koja je sada pred nama — *Kraljica svih glazbala* (2016.).

Znakovita je napomena koju je autor zapisao na prvoj stranici: »Bezdušna i nezasitna rekvizicija, izvlačila je svirale iz orgulja u ratne svrhe, za vrijeme Prvog svjetskog rata na području Austro-Ugarske monarhije, potaknula me na skupljanje građe o orguljama.« A velika zaokupljenost tim jedinstvenim glazbalom dovela je Maroslavca do toga da konačno napiše jedno sveobuhvatno djelo. »Orgulje, to čudo od glazbala, kroz svoju povijest daju svjedočanstvo o čovjeku i društvu. One čuvaju svjedočanstvo o entuzijazmu velikih umjetnika, kao što su Johann Sebastian Bach, Wolfgang Amadeus Mozart i dr., ali i o tužnim i dramatičnim vremenima, kao npr. kad je pred kraj Prvog svjetskog rata njegovo carsko veličanstvo apostolski car i kralj austrougarski naredio da se s tornjeva skinu zvona, a sa crkvenih korova rastave orgulje i pretope u topove. No ta crkvena zvona odzvonila su jednoj carevini, a orgulje joj odsvirale Requiem« (Uvodna riječ nadbiskupa Marina Srakića).

Već pri prvom susretu s ovom knjigom čitatelj je zadivljen njezinim obuj-